

Pionirski odred zadruga „Osojnik“ napoveduje tekmovanje vsem pionirskim odredom okraja Ptuj

Naš odred šteje 22 pionirjev. Budno sledimo vsem nalogam, ki jih stavlja pred nas domovina in naš ljubljani Tito. Da dokažemo vsem, kako zelo ga imamo radi, smo napravili v čast V. kongresu 1017 prostovoljnih ur. Pa ne samo to — vključili smo se tudi v delo na kulturnem polju in pripravljamo pester program. Ustanovili smo si tudi lastno pionirsko knjižnico, ki se vsak dan veča. V mladinsko brigado, ki bo nabirala zdravilna zelišča, smo dali 2 pionirja, ker jih več niso mogli sprejeti (iz vsega okraja jih je šlo le 35).

Ker vemo, da je sedaj veliko dela, predvsem na gradiliščih, smo sklenili, da priskočimo na pomoč. Nekateri pionirji imajo že lepo število ur.

Da ta delovni polet dvignemo v slehernem pionirju, smo sklenili, da napovemo tekmovanje. Tekmovanje

napovedujemo vsem pionirskim odredom okraja Ptuj, in sicer v sledečih točkah:

a) Kateri odred bo napravil največ udarniških ur.

b) Kateri odred bo imel največ knjig v knjižnici.

c) Kateri odred bo največ knjig prebral.

d) Kateri odred bo najboljši izvedel konkurz za zbiranje zelišč.

e) Kateri odred bo dal največ prispevkov za tisk »Pionirja«, »Cicibana« in »Naše delo«.

Pozivamo vse odrede, da čim prej pristopijo k delu in nam preko okrajnega štaba javijo, če napoved še s kakšno točko izpopolnjujejo. Okrajni štab pa prosimo, da točno vodi evidenco dela vseh odredov.

Za domovino s Titom naprej!

Pionirji zadruga »Osojnik«

Dvig hektarskega donosa — nov doprinos k izpolnitvi naše pelletke

V Ptuj se je dne 1. avgusta 1948 vršila okrajna konferenca SKOJ-a, na kateri so bile zastopane vse SKOJ-evske organizacije iz okraja. Prisotni so bili tudi zastopniki okrajnega komiteta KPS iz Ptuja, med njimi tov. sekretar Petelin Andrej. Konferenca je analizirala dosedanje delo Zveze komunistične mladine Jugoslavije v ptujskem okraju in dala nove smernice za njeno bodoče delovanje.

Sekretar okrajnega komiteta SKOJ-a, tov. Furlan Dušan, je v svojem referatu kritično pregledal vse delo SKOJ-evske organizacije v našem okraju. Posebno je opozoril na take napake kot so ozkost, opornizem in neekspeditivnost poedinčnih osnovnih organizacij SKOJ-a.

Že iz referata, posebno pa iz diskusije, se je videlo, da je mladina pod vodstvom SKOJ-a dosegla v letošnjem letu, posebno pa v pred- in medkongresnem tekmovanju, lepe uspehe. Vpisala je preko 1 milijon dinarjev ljudskega posojila, napravila na gradnji zadrugh domov okoli 35.000 ur itd. Najlepše uspehe je SKOJ dosegel pri gradnji zadrugh domov v Gorišnici, Muretincih, Podlehniku, pa tudi drugod.

Tovarišica Marija, sekretarka grupe SKOJ-a v kmečko obdelovalni zadrugi Sobotinci, je povedala, kako se ta mladina bori za dvig hektarskega donosa. Uredili so si svojo mladinsko njivo in jo obdelali. Na tej njivi bodo dokazali, da se da s pravnimi obdelovanjem zemlje doseči višji in boljši pridelek kot pa drugače. Tovarišica Marija je pozvala vse SKOJ-evske grupe, ki še nimajo mladinskih njiv, da te organizirajo v dobi jesenske setve po vseh aktivih LMS.

Tovariš Franjo iz Vitomarc je pozval vse SKOJ-evske grupe, naj pojačajo svojo borbo proti vsem izkoriščevalskim elementom, ki hočejo

motiti izgradnjo socializma. Povedal je, kako je pri njih SKOJ-evska grupa skupno s partijsko celico onemogočila kulaku Tošu in njegovim pajdašem, da bi se vrinili v novoustanovljeno kmetijsko zadrugo in na ta način izkoriščali delovno ljudstvo. Opozoril je tudi na borbo proti vplivu protiljudske duhovščine, ki skuša preko Marijine družbe in preko nekaterih gasilcev razbiti enotnost mladine in delovnega ljudstva ter na ta način zmanjšati njegov delovni polet pri izgradnji socializma.

Tovariš sekretar OK KPS, ki je konferenci prinesel pozdrave s V. kongresa KPJ, je v svojem referatu posebno poudaril enotnost Komunistične partije Jugoslavije v borbi za izgradnjo socializma; dejal je: »Čeprav so pred nas postavljene velike ovire, nihče ni mogel omajati te enotnosti. Naše ljudstvo je hotelo, da izvolimo za sekretarja CK KPJ tovariša Tita in mi smo ga izvolili.« Njegove besede so vsi prisotni pozdravili z dolgotrajnim ploskanjem.

Ostali diskutanti so govorili o uspehih, ki jih je SKOJ dosegel pri kulturno-prosvetnem delu z mladino, o budnosti do vseh sovražnikov delovnega ljudstva, pa naj se skrivajo pod kakršno koli masko, o dolžnostih SKOJ-a pri odkupu, o važnosti odhoda odvišne delovne sile v industrijo, o nalogah SKOJ-a pri izvajanju vojaške obuke, o delu SKOJ-a pri formiranju mladinskih delovnih brigad itd.

Posebno pažnjo so diskutanti polagali na borbo proti izkoriščanju mladine s strani raznih kmetov in mojstrov. Tovarišica Vida je dejala: »Mi hočemo doseči to, da ne bo več izkoriščanja človeka po človeku. Hočemo doseči, da bo vsak hlapec, vsaka dekla plačan po svojem delu, da bo socialno zavarovan, da bo živel človeka vredno življenje. Da pa bomo to dosegli, bo potrebna

Neizprosna borba proti škodljivcem ljudstva

Se vedno se najdejo ljudje, ki so bili navajeni živeti na račun delovnega človeka, ga prezirati in podcenjevati. Med takimi je tudi poslovodja kmetijske zadruga v Turškem vrhu, Veselič Franc, kateri naganja ljudi iz zadruga s psovki in drugimi nesramnimi izrazi. Z učenci ravna zelo surovo, voljo do dela jim ubija s tem, da vedno nad njimi kriči, da nič ne znajo, da so nespособni, dasi jim sam še nikoli ni nudil pomoči, da bi jih kakor koli dvignil. Dejstvo je, da mu ne gre v račun, da ne more danes več spekulirati, kakor je bil navajen za časa bivše Jugoslavije, za časa okupacije in tudi še nekaj časa po osvoboditvi, dokler mu ni bila vsled spekuliranja odvzeta trgovina in prenešana v zadrugo.

Prebivalstvo s Turškega vrha in okolice ga dobro pozna, da je bil že za časa bivše Jugoslavije izkoriščevalec, predvsem delavcev, za kar priča tipičen primer, da je delavcu, kateri je imel zelo pičlo plačo, prodajal koruzo po 3 din, dočim je posestniku, kateri je posedoval cca 15 ha zemlje, dal koruzo po 80 par. Jasno je, da kot tak protiljudski element ne more biti v današnjem času poslovodja kmetijske zadruga in ljudstvo ga bo prej ali slej izključilo iz svoje srede. T. A.

ostra borba proti vsem tistim, ki mislijo, da hlapec, da dekla ni človek, ki ga kot kmet Vauptič z Brega pustijo spat kot živino v hlevu, ki mu ne plačajo po njegovem delu in ker mora jesti slabše in ločeno od ostalih.

Ker bo koncem leta združitev SKOJ-a in Ljudske mladine v eno organizacijo, in ker bo treba zaradi tega naše delo še pojačati, je konferenca sprejela sledeče sklepe:

1. da bomo pojačali borbo za uveljavitev SKOJ-evske organizacije in Ljudske mladine ter da bomo do spojitve vključili v mladinsko organizacijo vso, do sedaj še nezajeto mladino;

2. da bomo poživeli delo na gradiliščih zadrugh domov, organizirali mladino v delovne čete, organizirali tekmovanje, pohvalo najboljših. Razkrinkavali bomo vse elemente, ki odvrčajo ljudi od gradnje zadrugh domov, ker so taki ljudje saboterji plana in sovražniki delovnega ljudstva.

3. Vsa mladina mora aktivneje sodelovati pri delu kmetijske zadruga na vasi, povečati se mora število mladine, včlanjenje v zadrugo. Organizirali bomo povsod mladinske njive in začeli s tekmovanjem z jesensko setvijo.

4. Temeljito se bomo pripravili za odkup žitnice. V zvezi s tem bomo vodili neizprosno borbo proti vsem tistim, ki bi hoteli sabotirati pri od-daji. Pri izvedbi odkupa mora sodelovati vsa mladina.

5. SKOJ-evska organizacija mora posvečati veliko skrb mladini, ki jo še vedno izkoriščajo nekateri kulaki. To so hišni pomočniki in pomočnice. Vsaka SKOJ-evska grupa na vasi bo skrbela v prvi vrsti zato, da

živalski ali rastlinski škodljivci, ki se hranijo z žitnimi zrni. To velja tudi za slučaji, če hranimo zrnje v posebnih žitnih skrinjah. Okna shrambe naj bodo zaskrbenjena, da se s tem prepreči dostop ptičjem, mišim, podganam in drugim.

Za zračenje žita in žitne shrambe je treba izbrati primerno vreme. Tega navadno kmetovalci ne upoštevajo, zato se seveda zgodi, da nima zračenje nikakega uspeha in včasih celo škoduje. Upoštevati moramo pri tem splošno znane fizikalne pojave. Toplina žita v jeseni le polagoma pada, kar je pač v zvezi z dihanjem semen. Če zračimo shrambo v času, ko je zunanji zrak hladnejši in bolj suh, kakor je zrak v shrambi, potem se prvi pri stiku s slednjim segreje in sprejema vlago, kar je pač namen zračenja. Nasprotno temu se dogaja v spomladini. Toplina žita pade tekom zime v dobri in zračni shrambi na 8° Celzija in se spomladini s toplino zraka le počasi dviga. Ker je pomladanski zrak navadno toplejši kot sta žito in zrak v shrambi in ker vrhu tega vsebuje obilo vlage, se pri morebitnem zračenju shrambe v tej dobi ohladi. V njem nahajajoča se vlaga se izloči na hladnih predmetih v podobi rose, v tem primeru tudi na žitu. To je popolnoma isti pojav, ki ga opazujemo, ako prine-

semo pozimi hladen predmet v toplem prostoru. Ta se namreč tam orosi. Suho zrnje ima svojstvo, da kaj rado sprejema vlago. Zato vso na površju nahajajočo se roso vsrka ter se kaj rado dogodi, da nam žito že v shrambi pomalem začneja kaliti in postane neuporabno.

Zračenje shrambe se mora vršiti le v času, ko je zunanji zrak hladnejši in bolj suh, kakor pa zrak v shrambi. V toplih nočeh, zlasti spomladini, naj ostanejo okna shrambe zaprta. Obračanje žita pri istočasnem zračenju shrambe v deževnih dneh, kar je pri naših kmetovalcih še dostikrat običajno, je seveda napačno, kajti tako pride suho žito zrnje v dotik z vlažnim zrakom, iz katerega potem sprejema novo vlago.

Žitne shrambe bomo zračili le v lepem in suhem vremenu, ker le v tem primeru je delo res uspešno.

Kulturni kotichek Pogovor z igralskimi skupinami

V Muretincih so v nedeljo, 1. avgusta dogradili prostoren zadrugh dom. Dograditveni slavnosti so dali povdarka tudi s kratkim kulturnim programom. Pevski zbor »Jože Lacko« iz Ptuja je pod vodstvom dirigenta Jožeta Gregorca zapel vrsto narodnih, naših in sovjetskih partizanskih pesmi. V presledku izvajanja pevskega zbora je bila recitirana Kajuhova »Slovenska pesem«. Domačini in okoličani, ki so se otvoritveni slavnosti odzvali v velikem številu, so z zanimanjem sledili programu.

Ob tem pa bi pripomnil to-le: Prav in lepo bi bilo, če bi v vaseh, kjer bodo v bodoče odpravljeni zadrugh domove, tamkajšnje igralske skupine same pripravile in izvajale kulturni program.

Sindikalna kulturna skupina ptujskih železničarjev je v nedeljo 1. avgusta nastopila v svojem domu. Igranje bil Čehova »Snubač«, recitirane pa tri Kajuhove pesmi.

Velik dramatik Čehov je v kratki štali »Snubač« prikazal veleposestnike nekdanje carske Rusije, njihovo omejenost, dvoličnost, lakomnost in odmaknjenost od stvarnega življenja.

Ob izvajanju bi igralcem povedal, da so karakterje precej dobro zadeli, poznalo pa se je, da je bil čas priprave za to šalo prekratek. V komedijah se morajo tako izkazati

kakor dialogi naglo razvijati, posebno pa še v tem delu Čehova, ki v glavnem sestoji iz samih preprirov. Prav tako se je treba skrbneje pripraviti za pripovedovanje pesmi.

Ptujski železniški kulturni skupini bi svetoval, da naj v svoje vrste pritegne tudi delavstvo in sploh stremi za množičnim udeleževanjem članov sindikata na kulturno-prosvetnem polju.

V domu učencev v gospodarstvu so v nedeljo dne 1. avgusta zaključili trimesečni tečaj. Iz doma je odšel številni kader novih kvalificiranih delavcev. Pred odhodom so imeli novi pomočniki v ptujskem gledališču kulturno prireditev.

Program je obsegal zborovsko petje, recitacije in med vojno napisano Zupanovo agitko »Gospod lisjak«. Pevski del programa je s pomočniki pripravil prof. tov. Luževič, dramski in recitacijski del pa član ptujkega gledališča tovariš Zvan. Prireditelj je bila na dostojni višini. Pomočniki so pokazali, da bodo poleg dobrih strokovnjakov tudi dobri kulturno-prosvetni delavci.

V Janžu so igrali igro »Mostovi«. Delo sem na kratko tolmačil v zadnji številki časopisa. Sporočila o prireditvi v Janžu nisem dobil, zato Vam o izvajanju igralske skupine ne morem ničesar poročati.

Bukovčane je razgibala napredna knjiga

V drugem tromesečju knjižničarskega tekmovanja smo si osvojili prvo mesto v okraju. Prejeli smo nagrado v znesku 10.000 din. Od 141 knjig smo prišli na 294, od 19 članov naše knjižnice na 95 in imamo le še par hiš v Bukovcih, ki nimajo rednega člana naše knjižnice. V mesecu juliju, ko je na polju največ dela, je bilo izposojenih 140 knjig in to iz najnovejše leposlovne, politične in znanstvene literature. Do sedaj smo imeli tudi redne bralne večere. Ker nimamo imeli svojega lastnega prostora, so se ti vršili po hišah. Z dobro knjigo pa smo v ljudeh, posebno v mladini, vzbudili večje zahteve. Po njihovi lastni želji se je osnoval pevski zbor, ki pridno vadi, mladinski godbeni odsek, igralska skupina, strelski krožek in fizikalni aktiv. Naša mladina, pa tudi starejši, so zelo zaposleni v vseh teh aktivih.

Pri tako razgibanem delu pa smo začeli resno misliti tudi na svoj prostor, kjer se bomo lahko večkrat pogovorili, kjer bomo lahko čitali, poslušali radio, igrali šah, predvsem pa

prirejali bralne in pripovedovalne večere. Tudi tov. Ingolič nam je obljubil, da nas bo obiskal s svojimi tovariši in priredil literarni večer. Z vso aktivnostjo smo se lotili iskanja prostorov. Pri tem nam je zelo pomagal naš dober sodelavec in svetovalec sekretar OF tov. Kekec Miha in z njegovo pomočjo smo res pred kratkim na zelo slovesen način otvorili čitalnico. Otvoritve se je udeležila skoraj vsa vas. Po lepem govoru tov. sekretarja Kekeca in kulturnem programu smo sprejeli tudi sklepe: da zaktiviziramo tudi žene in jim nudimo vso pomoč, se bo vršil v mesecu avgustu tečaj za vlaganje sočiva in vkuhanje marmelade. Tečaj bo vodila učiteljica iz šole Markovci. Mladinke in gospodinje so to z navdušenjem sprejele. V prihodnjih mesecih pa se bo vršil tudi gospodinjjski tečaj, za katerega se je prijavilo že 20 deklet in gospodinj. Sprejeli smo tudi sklep, da se bodo redno vršila go-spodarska, politična in kulturna predavanja.

Strelc Terezija

bo ta mladina socialno zavarovana, plačana po uredbi, da bodo mlajši hišni pomočniki in pomočnice obiskovali šolo, da bodo delali ne več kot osem ur, sicer bodo morali biti plačani boljše.

6. Za gradnjo novega Beograda bomo formirali V. ptujsko mladinsko delovno brigado, ki bo štela 250 mladincev in mladink, starih nad 16 let.

7. Pri tovarnah in obratih bomo ustanovili mladinske komisije, ki

bodo vodile točno evidenco pri zniževanju proizvodnih stroškov. Povsod tam, kjer so dane možnosti, bomo ustanovili delovne brigade.

8. Jčali in utrjevali bomo našo ljudsko oblast, formirali bomo čim več strelskih družin in fizikalnih aktivov.

9. Jčali bomo naš tisk, posebno lokalni, z dopisovanjem. Pisali bomo o našem življenju, o našem delu, o naši borbi proti vsem protiljudskim elementom itd.

Svetovalec za naše kmete

Kako je ravnati z žitom v shrambi?

Zrela slama je zahreščala pod hrpavo ostrino in zamajalo se je težko klasje ter popadalo po tleh. Zadoljno pogleduje kmetovalec svoje shrambe. Naloga je sedaj — ohraniti težko zaželen pridelek v dobrem stanju.

V snopih se nahajajoče kakor tudi izmlačeno žito, ki se nam je zdelo na polju že popolnoma suho, ki smo ga prinesli v shrambo, se začne v začetku »potiti«, to je intenzivno in močno dihati. Zrnje je namreč živo telo, ki sprejema za svoje življenje potreben kisik, kakor drugi organizmi iz škroba in izdihne ogljikov dvokis in vodo pri istočasni tvorbi toplote. Vsako dihanje je skisanje ali spajanje zračnega kisika z organskimi snovmi in ker je to v zvezi s tvorbo toplote, imenujemo dihanje »počasno gorenje«. Dihanje je tem intenzivnejše in močnejše,

čim višja je temperatura, čim vlažnejše je zrno,

čim večjo množino beljakovine vsebuje in

čim manjše je zrno.

Ako leži v snopih ali pa izmlačeno v debeli plasti, se dihanje zaradi vedno zvišajoče se toplote in vlage bolj in bolj stopnjuje. Ako se ta debela žitna plast pravočasno ne prezrači in razprostre, se lahko zaradi previsoke toplote, ki doseže včasih tudi 80 stopinj in več, popolnoma pokvari. Vlaga, ki ne more izhlapevati, se kopiči v debeli plasti žita, kaj hitro pospešuje razmnoževanje raznih plesni in gnilobnih bakterij, ki se preživljajo z organskimi snovmi — zrnjem. Z močnim dihanjem je v zvezi tudi večja uporaba dragocenih, v zrnu nakopičenih hranilnih snovi, predvsem škroba.

Iz navedenega sledi, da je izmlačeno seme v začetku razložiti v tanki, to je kakih 15 do 20 cm debeli plasti, nakar ga v prvih dneh vsak dan ali drugi dan premešamo in s tem prezračimo. Po 14 dneh se lahko zgrne v debelejšo plast, in sicer do pol metra, vendar se mora vsakih 14 dni premešati, dočim ga v zimi, ko vsebuje le še 15—17% vode, lahko nasujemo že do 1 m ali več na debelo.

Žitne shrambe naj bodo čiste, suhe in zračne. Tla ne smejo imeti špranj, kajti v teh se radi vgnezdijo

mladi sestoji, vzgojeni s setvijo ali naravno, so v mnogih primerih tako gosti, da se mlada debelca ne morejo pravilno razvijati, če se pravočasno nekatera debelca ne odstranijo. V gostoti dreves nastane borba za življenje med debelci nad zemljo (za svetlobo in zrak), v zemlji med koreninami debel, pa za hrano in vlago.

V odraslem pomladku je nujno potrebno, da se izvede čiščenje mladega sestoja. Pri tem se odstranjujejo predvsem manj vredne nezahelene drevesne vrste, ki so postale nevarne za razvoj mladega naraščaja. Nadalje spravimo čimprej iz gozda vse bolehnost in krhljavo drevje. Redčiti je treba gozd zgodaj in pogostoma. Drevje in vejevje, ki leži po tleh, polomljeno po vetru in snegu, olupimo, izdelamo in izvozimo iz gozda. Tudi drevesa, ki so upognjena po vetru in snegu ali imajo zrahljane koreninice, ne smejo puščati v gozdu, ker ni pričakovati, da se iz njih razvijejo zdrava, močna in za tehnično uporabo sposobna drevesa.

Če bomo z mladimi gozdovi pravilno ravnali, se ne bodo pojavljale poškode po vetru in snegu v večjem obsegu, kot se je to zgodilo v pretekli zimi 1946/47 v borovih gozdovih na Dravskem polju. K.